

Journal of Education Studies

Volume 44
Issue 4 October - December 2016

Article 28

10-1-2016

ເປັດປະໂຕິນ : ຄົລປະເພື່ອຊູມໜນ

ອວກິຈາຕີ ພລຍຮະເສຣີ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Recommended Citation

ພລຍຮະເສຣີ, ອວກິຈາຕີ (2016) "ເປັດປະໂຕິນ : ຄົລປະເພື່ອຊູມໜນ," *Journal of Education Studies*: Vol. 44: Iss. 4, Article 28.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol44/iss4/28>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

เปิดประเด็น

Issues Raising

อภิชาติ พลประเสริฐ

ศิลปะเพื่อชุมชน Art for Community

เมื่อกล่าวถึงศิลปะ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะ ฝีมือ การจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่การฝึกทักษะการสร้างสรรค์ แม้จะมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่หลากหลายตามลักษณะความคิด ปรัชญาและระดับของการศึกษา กิจกรรมทางศิลปะโดยมากจะเป็นเรื่องปัจเจกบุคคลของผู้สร้างสรรค์ ผลงานที่มีในห้องศิลป์ต่างๆ บ่อยครั้งสาธารณชนจะรู้สึกแปลกแยก “ไม่เข้าใจ” ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วศิลปะไม่จำเป็นที่จะเป็นสิ่งที่ต้อง “เข้าใจ” เช่นอย่างไร แต่หากอาศัยการมีส่วนร่วมก็จะทำให้ได้รับประสบการณ์อื่นที่อาจมีค่าเกินความเข้าใจ คือการซาบซึ้งในความงามหรือคุณค่าด้านอื่นๆ ที่ศิลปะจะก่อให้เกิดขึ้นกับบุคคลได้

หากศึกษาลักษณะของศิลปะในประวัติศาสตร์ศิลป์อย่างเปิดกว้างจะพบว่า การสร้างสรรค์ศิลปะมีความเกี่ยวข้องกับสาธารณะไม่น้อยไปกว่าปัจเจกบุคคล ลั่งเกตได้จากการศิลปะในศาสนสถานหรือในงานประเพณีต่างๆ ส่วนเป็นการสร้างสรรค์เพื่อชุมชน และในหลายกรณีจะเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน เช่นในงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการแกะเทียนและทำงานประดับตกแต่งอื่นๆ เป็นต้น แม้ในงานที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะของช่าง เช่น จิตรกรรมฝาผนัง ผลงานงานกีดยังมุ่ง สู่สาธารณะเป็นหลัก ทั้งเพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้กับพื้นที่และการใช้สอนศีลธรรม ศิลปะกับลังคมจึงเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน (Barbosa, 1992) และเป็นสื่อที่กระตุ้นความรู้สึกนึกคิดของผู้ชม จนถึงขั้นสร้างความเปลี่ยนแปลงในระดับลังคมได้

บทความนี้จึงต้องการเปิดประเด็นผ่านการนำเสนอตัวอย่างกิจกรรมศิลปะที่ให้ความสำคัญกับการสร้างการมีส่วนร่วมที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีของชุมชนที่ผู้เขียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยหวังว่าจะเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านและนิสิตที่จะเป็นครูในอนาคต ในการนำศิลปะไปใช้สร้างสรรค์พัฒนาชุมชน ลิ้งแวดล้อมและสุขภาวะของคนในลังคม

Expanding the Viewpoint

**Art
For
Art**

→

**Art
for
Life**

คน ชุมชน สังคม

ภาพ 1 ผังความคิด ขยายมุมมองและความคิดทางศิลปศึกษาจากศิลปะเพื่อศิลปะ เป็นศิลปะเพื่อชุมชน

ตัวอย่างกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชน

โครงการ รองเมืองเรืองยิ้ม ตอน “กำแพงหัวลำโพงเรืองยิ้ม”
 สาขาวิชาศิลปศึกษา โดย ผศ.ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ ร่วมกับ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.)
 ร่วมจัดโครงการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กในชุมชนแออัด

จากการดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) กับเด็กในชุมชนแออัดเมืองกรุงเทพมหานคร พบร่วมกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหลายด้าน เช่น 1. เด็กมีปัญหาระบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ภัยร้าย ใช้ความรุนแรง ขาดทักษะสังคมอยู่ร่วมกับคนอื่น และเลี้ยงต่อการเกิดปัญหาทั้งเรื่อง ยาเสพติด และ อบายมุข เนื่องจากถูกทอดทิ้ง ครอบครัวแตกแยก ขาดพื้นที่ในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ 2. ลักษณะที่อยู่อาศัยทางกายภาพไม่เหมาะสม ระบบจัดการการเก็บขยะ และการระบายน้ำเสีย เป็นที่ละลอกของเชื้อโรค และสัตว์พาหะนำโรคต่างๆ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายของเด็กและผู้คนที่อาศัยในพื้นที่ 3. สภาพชุมชนเป็นชุมชนเคลื่อนย้ายสูง มีผู้คนหมุนเวียนเข้ามาอยู่ มีพื้นที่มุ่งอับจานวนมาก จึงมีความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.) มีความเห็นว่าแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การสร้างพื้นที่ดี ที่สะอาด ปลอดภัย สร้างสรรค์ เพื่อให้เด็ก เยาวชน ได้แสดงออกและการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ จึงได้จัดโครงการ “รองเมือง เรืองยิม” พื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กในชุมชนแออัดที่ชุมชนวัดดวงแข ถนนรองเมือง แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ขึ้นเมื่อปี 2556 โดยใช้แนวคิดเรื่องพื้นที่สุขภาวะเป็นเครื่องมือในการทำงาน มีเป้าหมายสูงสุด เพื่อเด็ก เยาวชน และผู้คนในพื้นที่นั้นได้มีทั้งสุขภาพกายที่ดี มีสุขภาพจิตใจที่ดีขึ้น มีปัญญาคิด วิเคราะห์ เท่ากัน มีทักษะที่ดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานมีกระบวนการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนให้ดีขึ้น ให้สดใส สวยงาม สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และมีการดำเนินกิจกรรมสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่อ และพื้นที่สร้างสรรค์ รวมทั้งเรื่อง อาหาร สุขภาพอนามัยในบ้านและในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเครือข่าย หน่วยงานในพื้นที่และภาคประชาสัมคม

กิจกรรมสำคัญที่มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กใช้เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อกับกิจกรรม อื่นๆ คือ การวัดภาพบนกำแพงสถานีรถไฟหัวลำโพง ถนนรองเมือง แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ที่มีความยาวประมาณ 250 เมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นที่นิยมชม หลักของชุมชน เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2557 โดยใช้ชื่อ โครงการ “รองเมือง เรืองยิม” ตอน... กำแพงหัวลำโพงเรืองยิม เพื่อพัฒนาพื้นที่กำแพงสถานีรถไฟหัวลำโพง ให้สดใส สวยงาม สะอาด ปลอดภัยให้เป็นพื้นที่สุขภาวะเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก และชุมชนในย่านถนนรองเมือง พศ. ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา เป็นผู้ออกแบบและกำกับ การวัดภาพรายสีกำแพง ร่วมกับเยาวชน ผู้อาศัยในชุมชนในพื้นที่ย่านถนนรองเมือง กลุ่มอาสาสมัคร และภาคประชาสัมคม เป็นจำนวนประมาณ 500 คน มีกรอบแนวคิดและวัตถุ ดังนี้

กรอบการทำงานพื้นที่สุขภาวะ “รองเมือง เรืองยิม”

1. การพัฒนาพื้นที่ สิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะที่ดี ของคนที่อยู่ในพื้นที่
2. กระบวนการการพัฒนาพื้นที่ ถูกวางแผน ออกแบบ และดำเนินการด้วย ความตั้งใจ อิสระ และมีความสุขตามบริบทวิถีชีวิต ความต้องการอย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วม ของทุกคน ทั้งเด็ก ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาสัมคม จนมีผล ให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาการอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กเยาวชน และคนชุมชน
3. มีกระบวนการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อความยั่งยืนของทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่

4. กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่กำแพงหัวลำโพงเป็นจุดเชื่อมต่อในการบูรณาการสร้างเป็นพื้นที่สุขภาวะย่านถนนรองเมือง พื้นที่ 3 ดี ประกอบด้วย

พื้นที่ดี ชุมชนสามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กเยาวชน และลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพกายและ สุขภาพจิต

สีอีดี ศิลปะ และกระบวนการกิจกรรมต่างๆ เป็นลีอที่สร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กเยาวชน สีอีดีเป็นสีอในภาระดับจิตใจคนในชุมชนแออัด ให้ลูกขี้นมาทำลิ้งดีเพื่อผู้อื่น รวมถึงเป็นลีอสร้างจิตอาสาในสังคม

ภูมิดี เด็กเยาวชน และคนในชุมชนรู้สึกเห็นคุณค่าในวิธีชีวิต มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ในพื้นที่ ช่วยกันดูแล รักษา พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่กำแพงสถานีรถไฟหัวลำโพง ให้เป็นพื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กเยาวชนในชุมชนแออัดเมือง มีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ และภาคประชาสังคม

2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวทางในการผลักดันให้เกิดพัฒนาต่อยอดสู่การพัฒนาเป็นพื้นที่สุขภาวะในย่านถนนรองเมือง

วิธีการดำเนินงานวัดภาพบนกำแพง

1. การวางแผนงาน อาจารย์และนิสิตร่วมประชุมวางแผนกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กและเครือข่ายชุมชน

2. การศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบ ได้แก่ ที่มาและความสำคัญของชุมชนวัดดวงแข ลักษณะของผู้คนในชุมชน ที่มาความสำคัญของรถไฟไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จุดเด่น แต่ละภูมิภาคที่รถไฟวิ่งไปถึงในแต่ละเล้นทาง นำมาออกแบบตีความหมายเป็นภาพในแต่ละชิ้น และมีการแบ่งงานออกแบบเป็น 4 ภาค ได้แก่ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และ ภาคอีสาน

3. การร่างแบบ การออกแบบจะคำนึงถึงอาสาสมัครที่ยังไม่เคยวาดรูปหรือไม่เคยระบายสีแต่มีจิตอาสาที่มาร่วมในการทำกิจกรรมในครั้งนี้ และสอดคล้องกับพื้นที่ของเมือง จึงออกแบบภาพที่มีสีสดใสตามแนวศิลป์ Pop Art และมีความเรียบง่าย สามารถระบายสีได้ง่าย

4. กระบวนการตรวจสอบภาพบนกำแพง

- 4.1 พิมพ์ภาพต้นแบบที่มีสีและรูปแบบตามลักษณะจริงของกำแพง ติดไว้ที่แต่ละช่องของกำแพง เพื่อให้อาสาสมัครเห็นภาพได้อย่างชัดเจน
- 4.2 ทีมนิสิตร่างลายเส้นบนกำแพง
- 4.3 ทีมนิสิตผสมสีให้ได้ตามแบบเพื่อเตรียมไว้ให้อาสาสมัคร
- 4.4 ทีมนิสิตและอาสาสมัครร่วมกันตรวจสอบภาพบนกำแพง โดยนิสิตศิลปศึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำในการตรวจสอบแก่อาสาสมัคร และตกลงแต่งรายละเอียดผลงาน

ภาพ 2 ภาพกำแพงก่อนการตรวจสอบ

ภาพ 3 ภาพร่างต้นแบบ

ภาพ 4 การวาดกำแพงจนเสร็จสมบูรณ์

ผลจากการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

หลังจากการวาดกำแพงเสร็จ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กได้จัดกิจกรรมต่อเนื่อง เป็นโครงการภายใต้ชื่อเดียวกันแต่เปลี่ยนชื่อตอนเพื่อสื่อถึงกิจกรรมหลักในตอนนั้นๆ เช่น มหกรรมรองเมือง...เรืองยิ้ม ตอน The Festival ในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2558 มหกรรมรองเมือง...เรืองยิ้ม ตอน ปทุมวันปันยิ้ม ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558 และมหกรรมรองเมืองเรืองยิ้ม ตอน ชมถินวิถีสุข ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2559

2. การศึกษาผลการจัดกิจกรรม

หลังจากการวาดกำแพงเสร็จล้วนไปแล้ว 2 ปี ผู้เขียนได้ศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชนและนิสิตที่เข้าร่วมโครงการ (อภิชาติ พลประเสริฐ และสริตา เจือครีกุล, 2559) ผลการศึกษาพบว่า คนในชุมชนเห็นว่ากิจกรรมคลิปเป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน ในแง่ของการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้พบปะและทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาชุมชนของตน เป็นการสร้างความสามัคคี นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทางการเงิน แรงงาน หรือวัสดุ อุปกรณ์ ให้กับกิจกรรมที่จัดขึ้น ทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จอย่างมาก

ภาพบนกำแพง ล่งผลให้ชุมชนโดยรอบมีทัศนียภาพที่ดี สวยงามน่ามอง มีชีวิตชีวา สภาพแวดล้อมของชุมชนดูสะอาด เป็นจุดเด่นของชุมชนที่ทำให้บุคคลภายนอกให้ความสนใจ ชุมชนมากขึ้น คนในชุมชนได้ความรู้จากเรื่องราวในภาพ และเกิดความรู้สึกผูกพัน เป็นเจ้าของ ชุมชนร่วมกัน ศิลปะช่วยให้คนในชุมชนรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย สดชื่นแจ่มใส สุภาพจิตดีขึ้น สร้างความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและชุมชนของตน

นอกเหนือจากการพัฒนาชุมชนด้วยศิลปะแล้วผู้ให้ข้อมูลในชุมนวยังอยากรเห็นพื้นที่ บริเวณถนนรองเมือง สะอาด ปลอดภัย มีการจัดการพื้นที่ การจัดการขยายและระบบระบายน้ำ ที่มีประสิทธิภาพ มีการดูแลปัญหาด้านการจราจรและยาเสพติด เห็นคนในชุมชนมีอาชีพสุจริต และร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาชุมชนของตน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง และอยากร้มมีการจัดกิจกรรมแบบนี้อย่างสม่ำเสมอ และอยากร้มมีการประชาสัมพันธ์ใน วงกว้างมากขึ้น

ภาพ 5 ภาพนิลิตลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นของชุมชน

จากความคิดเห็นของคนในชุมชน สามารถสรุปผลการวางแผนกำแพงที่มีต่อ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน 2 ด้านต่อไปนี้

1. ด้านภาษาภาพ

ก่อนวัดภาพบนทำແພມກາທ່າວັດສະອາດຮັງໃຫຍ່ ກອງຂະຍະແລະຄຣາບສກປຽກຕ່າງໆ ທີ່ເຄຍມືກໍທ້າຍໄປ ປາພກມຳແພງທຳໃຫ້ລົງແວດລ້ອມສາຍງາມ ມີສີລັນ ສົດໄສ ມອງແລ້ວກົງຮູ້ສຶກມີຄວາມສຸຂ “ສພາຜູ້ນິນໃນປັຈຸບັນເຊື້ອໜາກເນື່ອກ່ອນ ເນື່ອກ່ອນຜູ້ນິນແອວັດ ສກປຽກ ດັບແຕບ ດັນສ່ວນໃຫຍ່ ກົງຢູ່ດ້ວຍຄວາມເຄຍຊື່ນ ປັຈຸບັນມີກາປປັບປຸງງຸມືທັນຜູ້ນິນດ້ວຍງານຄືລປ ແລະກາຮ່ວມມືອັກນິນຜູ້ນິນເພື່ອທຳຄວາມສະອາດ ທຳໃຫ້ຜູ້ນິນສາຍແລະດູ້ດີຂຶ້ນ”

2. ด้านສັງຄມ

ສພາຜົນສັງຄມໃນຜູ້ນິນມີຄວາມເປົ້າຢັ້ງແປງໄປໃນທາງນວກ ຈາກທີ່ໄມ່ມີຄ່ອຍຮູ້ຈັກກັນ ຕ່າງຄົນ ຕ່າງອູ່ນີ້ ໄນຕ້ອນຮັບຄົນນອກ ມີປັບປຸງທາເກີຍກັບຍາເສພຕິດ ແຕ່ຫລັງຈາກມີກາປຈັດກິຈกรรมທຳຄວາມສະອາດແລະວາດກຳແພງຄົນໃນຜູ້ນິນຮູ້ຈັກກັນມາກັ້ອງຂຶ້ນອູ່ຮ່ວມກັນແບບພື້ນອັນຊ່າຍເຫຼືອກັນມາກັ້ອງຂຶ້ນ ເວລາມີຄົນນອກເຂົ້າມາດູ້ພົງງານຫຼືອົກໝາຜູ້ນິນກີຈະໜ່ວຍກັນຕ້ອນຮັບ

“ດີໃຈທີ່ຄົນນອກຜູ້ນິນເຫັນຄຸນຄ່າແລະເຂົ້າມາຊ່າຍດູແລ້ວຜູ້ນິນຂອງຄົນ ກູມືໃຈໃນກຳແພງທີ່ຕົນເອງແລະລູກໜານໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນກາຮະບາຍສື ຕລອດຈົນການກູມືໃຈເມື່ອມີບຸຄລກາຍນອກມາຄ່າຍກາພ ຂຶ້ນໝາຍ ໃຫ້ຄວາມສູນໃຈ...

ตັ້ງແຕ່ມົງການຄືລປໃນຜູ້ນິນ ດັນໃນຜູ້ນິນທັນມາຮັກໝາຄວາມສະອາດກັນມາກັ້ອງຂຶ້ນ ດັນທີ່ຂະຍະນ້ອຍລົງ ເວລາມົງການອະໄຮກຈົ່າຍກັນທຳຄວາມສະອາດ ໂດຍດູແລທັງພື້ນທີ່ບ້ານຂອງຕົນເອງ ແລະພື້ນທີ່ສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍມາຈາກຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ວ່າ ພວຜູ້ນິນສາຍແລ້ວກີ່ໄມ່ອຍາກໃຫ້ກັບລົບໄປສກປຽກອີກອຍາກຮັກໝາກພສວຍໆ ໄວ່ໄມ່ໃຫ້ເລອະເທວະ ດັນທີ່ອາຫັນໄກລ້າ ກັບງານຄືລປຈຶ່ງອາສາດ້ວມາຊ່າຍກວາດຊະຍະ ແລະຄອຍປຶ້ອງກັນໄມ້ໃຫ້ໂຄຣມາທ່ານໃຫ້ກາພສກປຽກ”

ນອກຈາກນີ້ ດັນໃນຜູ້ນິນຍັງໄດ້ເສັນອແນະລັກໝະຂອງການຄືລປທີ່ຄວາມສະໜັບສະໜັບຕ່ອໄປໃນຜູ້ນິນ ໂດຍອຍາກໄດ້ກາພທີ່ມີສີລັນສ່ວ່າງສົດໄສ ມີເນື້ອທາເກີຍກັບວິຊີ່ວິຊີຕິໃນຜູ້ນິນແລດັງອົງປາບຕ ຕ່າງໆ ຂອງຜູ້ຄົນ ເປັນກາພທີ່ສົງເສຣມຈິຕິສຳນົກຫຼືອຳນິຍມອັນດີ ເຊັ່ນ ກາຮັກໝາຄວາມສະອາດ ຕ່ອຕ້ານຍາເສພຕິດ ກາພສຖານທີ່ທ່ອງເທິ່ງໃນຈັງຫວັດຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ດັນໃນຜູ້ນິນສົ່ງສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກຕ່າງໆ ຈັງຫວັດຈະໄດ້ຫາຍຄືດົງບ້ານ ກາພທິວ່າທັນ ອຣມໝາຕີ ເນື່ອຈາກໃນຜູ້ນິນໄມ້ມີຕັນໄມ້ ກາພທີ່ແລດັງວັດນໝາຍອັນດີ ເຊັ່ນ ກາຮ່ວດທຳນຸ້ມ ຮ່ວມເຄີງກາພແລດັງຄວາມສັມພັນຮີທີ່ອັນຮ່ວງຄົນໃນຄຣອບຄຣວ ຫຼືອົກໝາຜູ້ນິນຜູ້ນິນ

ความเห็นของนิสิตผู้จัดกิจกรรม

นิสิตมีความคิดเห็นว่า นิสิตตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะที่มีต่อชุมชนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทัศนียภาพในชุมชนให้น่าอยู่ และการใช้กิจกรรมศิลปะในการส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมมือร่วมใจกัน นิสิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงในลังคม จากการพูดคุยและทำงานร่วมกันกับคนในชุมชน นิสิตได้เรียนรู้วิถีชีวิตและมุมมองของคนที่แตกต่าง จากตนเอง อย่างจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะกับคนทุกวัย และมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างยั่งยืน และควรนำกิจกรรมเช่นนี้ไปจัดกับชุมชนอื่นๆ ด้วย

ตัวอย่างกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชนอื่นๆ ที่อาจารย์และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษาได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องกิจกรรมของชุมชนครุศิลป์สู่สังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาชุมชน: ผศ. ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ ประธานสาขาวิชาศิลปศึกษา

ชุมชนครุศิลป์สู่สังคม ดำเนินการโดยสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นชุมชนหนึ่งในฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ความรู้ ความสามารถทางศิลปะในการช่วยเหลือพัฒนาสังคม ชุมชนมีผลงานที่โดดเด่น ดังนี้

โครงการ “จิตรกรรมบนโล่งศพ”

สมาคมชุมชนจัดกิจกรรมจิตอาสา “จิตรกรรมบนโล่งศพ” เพื่อระบายลี ตกแต่งโล่งศพสำหรับศพไร้ญาติ ณ วัดโพธิ์โพธิ์ จ.พระราม จังหวัดราชบุรี วันที่ 15 และ 22 มีนาคม 2557 โครงการ “จิตรกรรมบนโล่งศพ” ได้รับรางวัลโครงการดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2556 จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ກາພ 6 ໂຄງກາຣ “ຈິຕຽກຮມບນໄລງສພ”

ໂຄງກາຣ “ຄຽກລົບປໍອາສາພັນນາໂຮງເຮັນ”

ณ ໂຮງເຮັນວັດທອງຄູ່ງ ໄພໂຈນີປະຊາສຣົກ ຕຳບລນາປ່າ ອຳເກົມເມືອງ ຈັງຫວັດຊລບູ້ ວັນທີ 18
ຕຸລາຄົມ 2557

ກາພ 7 ໂຄງກາຣ “ຄຽກລົບປໍອາສາພັນນາໂຮງເຮັນ”

โครงการ “ค่ายครุศิลป์อาสาพัฒนาเพื่อน้อง”

วันที่ 24-25 ธันวาคม 2557

ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยางน้ำกลัดเหนือ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี

จัดกิจกรรมทางสื่อบันถังเก็บน้ำ ปันดินตกแต่งผนังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยางน้ำกลัดเหนือ และทำฝายชะลอน้ำ

ภาพ 8 โครงการ “ค่ายครุศิลป์อาสาพัฒนาเพื่อน้อง”

โครงการกิจกรรมศิลปะเพื่อสังคม ค่ายศิลปะพี่สอนน้อง Green Creative Camp

สาขาวิชาศิลปศึกษา ร่วมกับศูนย์การค้า มิลลอนพาร์ค วันที่ 4-26 ตุลาคม 2557

ภาพ 9 โครงการกิจกรรมศิลปะเพื่อสังคม ค่ายศิลปะพี่สอนน้อง Green Creative Camp

ໂຄງການ ຄືລປະເພື່ອພັນນາສຸຂາວະຊຸມໜີນ

ເປັນໜຶ່ງໃນໂຄງກາຣຢູ່ທະກາສຕົວຂອງຄົນະຄຽວຄາສຕົວ ເພື່ອເນີລິມຈລອງຄົນະຄຽວຄາສຕົວຮຽບຮອບ 60 ປີ ໃນ ຊຸມໜີນ ຕຽບກສລັກທິນ ເຊີ່ມຫຼວມວັນ ກຽມທີມທານຄຣ 6-13 ກັນຍາຍນ 2559

ກາພ 10 ໂຄງການ ຄືລປະເພື່ອພັນນາສຸຂາວະຊຸມໜີນຕຽບກສລັກທິນ

ໂຄງການ ຄືລປະ ສ້າງກຸມທັນໃໝ່ ເພື່ອຊຸມໜີນສົດໄສໄຮ້ຂຍະ

ອາຈານຍົກລະນີສີຕາວະລາຄືລປຄືກິຈາ ຮ່ວມກັບບໍລິຫານ ບາງຈາກປີໂຕເລີຍມ ຈຳກັດ (ມາຫັນ) ແລະ ເຍາວໜາອາສາສົມຄວັດຈົດກິຈกรรมວາດກາພົມແພງຊຸມໜີນວັດນຸ່ງຮອດອຮຣມາຮາມ ແລະຊຸມໜີນບ້ານລວນ ແຂວງບາງຈາກ ເຊີ່ມຫຼວມວັນ ກຽມທີມທານຄຣ ວັນທີ 10-15 ກັນຍາຍນ 2559

ກາພ 11 ໂຄງການ ຄືລປະ ສ້າງກຸມທັນໃໝ່ ເພື່ອຊຸມໜີນສົດໄສໄຮ້ຂຍະ

สรุป

ด้วยย่างผลการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชนที่อาจารย์และนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษาได้จัดขึ้นแสดงให้เห็นว่า ศิลปะมีคุณค่ามากกว่าเรื่องความงามในตัวผลงานเองและในปัจเจกบุคคลผู้สร้างงาน แต่ยังมีคุณค่าในการเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้นทั้งทางภาษาและทางลัทธิ นิสิตได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีมและประสานงานกับหน่วยงานราชการและเอกชนได้ฝึกถ่ายทอดความรู้ความสามารถทางศิลปะแก่เด็กและสมาชิกของชุมชน การจัดการศึกษาศิลปะในทุกระดับจึงควรสร้างความตระหนักและส่งเสริมกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชนให้ต่อเนื่องและแพร่หลาย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (2557). โครงการ “รองเมืองเรื่องยิ้ม” พื้นที่สุขภาวะเพื่อเด็กในส่วนภูมิภาค ตอน กำแพงหัวลำโพงเรื่องยิ้ม, เอกสารโครงการ.

อภิชาติ พลประเสริฐ และสวิตา เจือศรีกุล. (2559). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อชุมชน ใน McGrath รองเมือง เรื่องยิ้ม ตอน ชมถินวิถีสุข. (รายงานผลการวิจัย). มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.). กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Barbosa, T. B. (1992). *The role of education in the culture and artistic development of the individual: Developing artistic and creative skills*. Paper presented at the UNESCO International Conference on Education. 43nd Session, Geneva, Switzerland, Sep. 14-19, 1992.

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย